

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an . . . . . 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, co.urse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an . . . . . 120 „		
Pe un pătrar de an . . . . . 60 „		
Un număr . . . . . 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei.		

† I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei.

Pașii înabușiți ai morții, pun capăt unei existenți. Iată-l pe cel care într'o viață întreagă n'a cunoscut odihna, așternut acum spre vecinică odihnă. Iată-l pe gospodarul îngrijat de talantul dat lui în seamă și pe care l-a înmulțit pe cât a putut, plecat pentru totdeauna din mijlocul gospodăriei lui. Iată însă, că la rândul lor, cerurile se deschid, raiul își descuie porțile sale, iar îngerii din ceruri, înalță către atotputernicul Creator imnuri de mărire, primindu-l în mijlocul lor, ca pe sluga cea vrednică din ogorul lui Hristos.

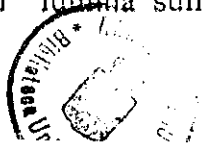
Octogenarul ierarh se săvârșește; nu obosit de muncă, pentru că dânsul n'a cunoscut ce-i oboseala, când lucra în via Domnului, ci istovit de puteri. Vestea acestui desnodământ neașteptat a impresionat sincer și profund pe toți, rămânând resignați în fața voinței Celui atotputernic. Intreaga lui turmă îl plânge acum cu lacrimi fierbinți de durere; cu toții îl jelesc, pentru că le-a fost păstor înțelept și blând. Mai mult, întreaga patrie îmbracă haină de doliu, pentru că pierde un aprig și cald apărător al românismului de pretutindeni, pe unul care a pregătit la timpul său sufletele credincioșilor ortodoksi români pentru marea jertfă cerută de unirea cea mare și definitivă.

Incredințându-și sufletul său în mâna magică a lui Hristos, se înalță acum către scaunul măririi divine, care i-s'a păstrat drept răsplată pentru viața-i cu adevărat apostolică ce a dus-o în această vale a plângerii. Moartea pământescă nu înseamnă pentru el decât trecerea în

lauda și preamărirea istoriei aici jos pe pământ și'n binecuvântarea și răsplătirea cea fără sfârșit, acolo sus unde veghează Păstorul a toată lumea. Istoriograful bisericesc de mâne, cântărind lucrurile și pe oameni cu o cumpănă dreaptă, va fixa această personalitate, care își ducea lupta conștient, având legitimarea unui crez sfânt și a unei doctrine eterne.

Descifrând an cu an din strădaniile lui, vom găsi că lasă pe seama posterității, profilul strălucitor al unei munci vaste pe toate terenele. Ca student teolog la Cernăuți, în timpul vacanțelor, ca arhimandrit, ca rector al seminarului Central, ca director al institutului teologic, a propovăduit cuvântul lui Hristos „cu timp și fără timp”. Ca profesor universitar a împărtășit din căldura sufletului său, multor generații tinere, asigurându-și prin munca lui titanică, necesară la înființarea acelui focar de cultură teologică, stima lor. Ca episcop al Dunării de jos și apoi mitropolit, a dat multe sfaturi înțelepte tuturor, îmbărbătând clerul său la muncă spornică, încât pentru dânsii cripta în care se vor coborî rămășițele lui pământești, va fi altarul focului sacru al legii divine, unde-și vor încălzi și întări sufletele, oridecâte ori vor șovăi în viața lor pastorală.

Tristului sfârșit îi dăm și noi ceialaltă, tot patetismul durerii. În lutul cimitirelor, unde se îngrămădesc toți într'o funerară egalitate, mitropolitul Pimen își încheie bilanțul unei vieți bogate în roade, asigurându-și respect și recunoștință neperitoare. Cu toții suntem datori pământului, și mai curând sau mai târziu trebuie să-i întoarcem mâna de țărână ce i-am împrumutat și peste care a scilipit un număr de ani, lumina sufletului nostru.

NOTE BIOGRAFICE. Născut în 22 Oct. 1853 în comuna Provița de sus, din părinți de origine ardeleni, urmează mai întâiu cursul inferior la seminarul Central, după a căror terminare, e hirotonit diacon la biserica „Sf. Vasile“ din Ploiești. Dar nu peste mult timp îi moare soția și vine în capitală ca diacon și predicator la mitropolie, totodată ca să facă și cursul superior la seminarul Central. În anul 1880 terminând cu succes, își continuă studiile la Facultatea de teologie din Cernăuți, a cărei faimă depășise granițele țării. Promovându-se doctor, intră în monahism și e hirotonit preot cu rangul de arhimandrit. În 1884 e numit profesor la Facultatea de teologie din București, acum înființată. În 1885 e ales și sfințit arhieru. În 1902 e ales episcop al Dunării de jos și în 1909 mitropolit al Moldovei și Sucevei.

P. T.

Satul și orașul

În viața morală a Statului.

În Nr. 28 al Foi Diecezane a apărut articolul „Creștini de zile mari“ în care următorul pasagiu se actualizează zi de zi: *...mă gândesc în alt soi de creștini, destul de frecvenți, cari dacă și nu cercetează bisericile decât uneori la zile mari, nu odată apar în postura de procurori ai preoțimii, proferând în stânga și în dreapta cuvinte de ocară la adresa acestora **singurii vînovați de stările haotice și proaste în cari trăim...***

Prin citatul de mai sus se reoglindește o stare de spirit față de preoțime a „personalităților“ chemate să conducă — măcar vremelnic — unitățile mai mici sau mai mari în Stat. Astfel de opinii se exprimă totdeauna când aceste personalități prezidează câte o adunare — sau i-se „solicită“ câte un interviu — menită să se „ocupe“ de vre-o problemă spirituală a Statului.

Intr'adevăr problemele grave ce preocupă înșasi întrebarea de existență a Statului, conduc toate la o singură soluție: spiritualizarea vieții și moralizarea instituțiilor în Stat. Aceasta este o concluzie „însușită“ de toată lumea. Insușită, este un fel de a vorbi, pentru că în momentul ce mi-am însușit o concluzie, mă gândesc mai întâi la mijloacele de soluționare.

Și în acest caz nu este în Stat un singur factor de răspundere, ci toți factorii la un loc, dar mai ales acei cari au povocat stările haotice și proaste în cari trăim. Toată lumea e convinsă că am ajuns într'un impas moral așa de grav, încât se impune o grabnică rezolvare. Dar nu toată lumea și mai ales „personalitățile“ își pun întrebarea de unde pleacă răul. Căci

dacă așa ar fi de mult se luau măsuri generale fără a se arunca la flece ocazie în sarcina preoțimei cauza sau înlinderea răului.

Să precizăm mai întâi un lucru.

Ceice aruncă răspunderea în spatele preoțimei, sunt conducători de unități mai mici sau mai mari în Stat — fără excepție — cu reședințe la **Oraș.**

Ori, a face un tablou identic pentru sat și oraș este o gravă eroare. Pentru că structura unei societăți este în funcție de locul indivizilor în societate.

Astfel una este concepția individului dela sat și alta a orașanului. Deosebirea se exprimă nu numai prin înfățișarea exterioară ci și prin complexul sufletesc și mintal.

Individul dela sat, este mai greoi, mai atașat de trecut, mai refractar inovațiilor, peste tot este conservativ, dar mai presus, el stă sub puternica observație a colectivului unității sale. Într'un sat fiecare individ este în curent cu actele și caracterul semenului său și din această împrejurare se exercită un control foarte sever care de multe, foarte multe ori, împedecă o înclinațiune spre rău, spre imoral. Dar poate afirmațiunea lui Spencer să fie justă când spune că săteanul se simte aristocrat în simțământ și manifestațiuni din împrejurarea, că nefiind în unitate decât foarte puține personalități mai puternice, nu are posibilitatea comparației, crezându-se astfel toți superiori și mari, cu toată existența modestă.

În schimb orașanul este mai democrat, mai vioi mai aplicat spre inovații și în genere mai desvoltat, caracteristică ce-l face să îmbrățișeze cu multă ușurință toate extravagențele. La sat — cu toată nebunia orașelor — n'a pătruns „rumba“ și alte de aceste fantezii exotice.

Dar ponderabilul în structura societății orașene mai este și caracterul celor ce sporesc zi de zi numărul orașelor. Astfel: Firko, Doumont, Jurachek, Carey și alți renumiți sociologi, susțin că locuitorii orașelor sunt mult mai răi decât ai satelor, din motivul că pleava — fie-ne iertată expresiunea — societății satelor, dat fiind severul control al colectivității asupra individului, pentru a scăpa de acest control instictiv emigrează înspre oraș. În această teorie se explică marele coeficient al criminalității orașelor.

Prin aceasta nu voim a susține că viața de oraș este sută la sută viciată. Dar este evident, că acele extremități profesate la oraș, nu se obsearvă în aceeaș măsură la sat. Orașele cu populația lor mai desghețată, cu personalități

mai numeroase capabile de o activitate spirituală mai intensă au multă influență asupra satelor. Tocmai această împrejurare ne pune în fața sentințelor date de orașeni.

Dacă viața orașelor, ce are infinit mai multă influență asupra vieții generale a Statului este în genere mai viciată, este oare locul a a se învinovății preoțimea de această stare?

Nu! Pentru că este îndeobște cunoscut că în stările politice de astăzi, **influența covârșitoare în treburile generale publice o așa personalitate politică a guvernamentalilor într'o unitate dată.** Toată lumea e convinsă, că cutare f. Prefect, f. Parlamentar sau f. Ministru, pe timpul cât nu deține o putere politică în Stat este un anonim oarecare, dacă nu mai rău. Dar — și ceea ce este mai rău — mai toată lumea este convinsă că acel individ are totdeauna aceeași valoare morală, culturală, ori cetățenească în genere, cu toate acestea dacă nu este public huiduit, în general este neluat în seamă.

Aici este o anomalie în societate, atât de generalizată încât asistăm — cu multă durere — la o răsturnare a valorilor în societate, în așa măsură, că contribuția socială a individului se măsoară după treapta ierarhică conferită vremelnic de o situație politică.

Nu-i credem așa naivi să nu fie măsurat la adevărata valoare această stare, toți cei ce dețin, au deținut sau râvnesc să dețină o putere vremelnică a Statului, și totuși când li-se dă ocazia, aruncă responsabilitatea pe altă funcțiune a Statului nostru ortodox, în speță pe preoțime, că poartă vina stărilor actuale, încercând — de multe ori cu reușită — crearea unor diversiuni și mai dăunătoare.

Comparat mediul satului cu al orașului, comparată acțiunea sătenilor și a orașenilor, în fine comparată acțiunea personalităților din fruntea unităților de Stat și aceea a conducătorilor satelor se va constata diversiunea încercată în toată monstruoșitatea ei. Căci a susține că preotul **singur** este în stare să rezolve complexul problemelor ridicate după război în unitatea sa, este o inconștiență. Aceasta din simplul motiv, că preotul nu are în mână sa nici un fel de armă de... constrângere — să-i spunem așa — decât aceea din domeniul spiritual, atât de pustiit, exact în timpul când bărbații de stat mari și mici, pentru oportunitate se dedau la orice compromisuri, pe cari săteanul le vede, dar nu le poate încă judeca la valoarea lor.

Iată așadar câteva responsabilități.

Preot Traian Constantin.

Un răspuns la un comunicat.

Conducerea Asociației Generale a Românilor Uniți (Agru) a simțit nevoia să ia înmănușă față de moțiunea votată de întâiul congres anual al Frăției Ortodoxe Române (For) în 29 Octombrie. Dar comunicatul publicat în presă cuprinde numai generalități și nu răspunde la nici una din gravele învinuiri ce s'au adus la Sibiu politicii contrare intereselor românești urmată de conducătorii actuali ai Agrului.

Precizăm și cerem un răspuns tot atât de lămurit:

1. Toată lumea știe că una din țintele principale ale catolicismului a fost și este câștigarea de prozeliti. P. S. episcop Niculescu al Logojului a mărturisit-o neled spunând: „Noi suntem avantpostul Romei eterne spre a-i câștiga credincioși”.

În comunicatul Agrului însă cetim: „Biserica Română Unită cu Roma repudiază lupta confesională, se deszice de orice acțiune de ură, învrăjbire și prozelitism”.

Intrebăm: Insemnează această declarație o desavuare a capului bisericesc sau e numai o încercare de a acoperi cu fraze impresionante un moment de sinceritate neoportună?

2. Comunicatul Agrului continuă: „Asociația Generală a Românilor Uniți nu este un instrument de învrăjbire a fraților de acelaș sânge și mai puțin un factor de slăbire a solidarității naționale”.

Cum se împacă această declarație patetică cu punctul 4 din moțiunea votată la Logoj, în care se cere textual: „Congresul cere să se pună la dispoziția bisericii catolice fondurile școlare și religioase, provenitoare dela fostul Stat austro-ungar, deținute azi de Statul român, în dauna adevăratului proprietar: biserica catolică de ambele rituri din România”.

Intrebăm: A cere pe seama catolicilor, precizându-se „de ambele rituri” deci și Unguri, niște averi cari după drept aparțin Statului român, ca moștenitor legal al fostului Stat ungar, este un act de solidaritate națională? Și continuăm să întrebăm: Ale cui interese le apără președintele Agrului, ale Statului român, al cărui Ministru activ este, sau ale bisericii catolice, când cere să se comită o asemenea ilegalitate?

3. Dar de oarece comunicatul Agrului dorește „să vadă înfrățiți... peste deosebiri lor confesionale, pe toți fiii buni ai neamului”, noi primim această invitație și îi facem următoarea propunere:

În Mai 1932 s'a încheiat un „Acord” cu Vaticanul, care a dat bisericii catolice maghiare din România o organizație, pe care refuzase să i-o dea

chiar Statul ungar, punându-o în slăpânirea unor averi mari, care după drept revin Statului român și Universității din Cluj. De aceste averi, în parte strânse dela Români, au beneficiat în epoca ungurească și Românii ardeleni. Unii din cei mai distinși Români uniți din România și-au arătat profunda lor nemulțumire și indignare cu felul cum s'a încheiat acest Acord.

Frăția Ortodoxă Română întinde mâna Agrului invitându-l la o colaborare în lupta ce o va începe pentru anularea acestui „Acord” atât de păgubitor Statului românesc.

E cel mai bun prilej ca Biserica unită să-și probeze solidaritatea cu Biserica ortodoxă, ca în marile momente istorice din trecut, când o cereau interese de înalt ordin național.

Conducătorii Agrului au cuvântul.

CLUJ, 8 Noemvrie 1934.

Secretar general
I. MATEIU

Președintele Frăției Ortodoxe Române
SEXTIL PUȘCARIU

Copiii binecuvântați.

[Predică pentru copii.]

Iubiți copii. Voi știți cât se trudește părinții voștri, până vă văd mari. Toată viața lor ei lucrează și fericirea lor este, să vă știe pe voi fericiți. Mai știți, că părinții se roagă pentru copii, așa cum și copiii trebuie să se roage pentru părinți. Mai e însă ceva și azi vreau să vă citesc ce a mai făcut un bunic pentru doi nepoți ai săi, ca să vedeți, ce să rugați pe părinți să mai facă pentru voi. Despre Iosif ați învățat cum l-a iubit tatăl său Iacob și cum l-au vândut frații. În Egipt el a ajuns în cinste mare. Precum știți, Iacob s'a mutat în Egipt. Iosif avea doi copii, pe Manase și pe Efraim. Despre aceștia vă citesc din sfânta Scriptură. Ascultați. (Se va citi 1 Moise 48, 1-2; 8-16.)

Pentru ce a adus Iosif pe Manase și pe Efraim la Iacob? El știa din viața sa, că tatăl său și pe el l-a binecuvântat și că binecuvântarea l-a scăpat de multe necazuri. L-a apărut de ura fraților, iar când a ajuns în robie, binecuvântarea l-a ridicat din temniță la cinstea cea mare peste tot Egiptul. Acum voia, ca aceeaș mână a lui Iacob să binecuvinteze și pe Manase și Efraim.

Insemnatu-v'ați bine, cum i-a binecuvântat? Manase a stat înaintea bunicului său deadreapta

și bunicul a pus pe el mâna stângă, Efraim a stat deasupra și bunicul și-a pus pe el mâna dreaptă. Ce formau mâinile lui Iacob când i-a binecuvântat? Sfânta Scriptură spune, că bătrânul Iacob înadins și-a ținut mâinile în chipul crucii peste ei și a zis: Dumnezeu să binecuvinteze pe copiii aceștia.

Cine a mai binecuvântat pe copii? De ce au adus mamele acelea pe copii la binecuvântare? Ca să fie feriți în necazuri. Dar azi pentru ce episcopul și preotul binecuvintează pe oameni în sfânta biserică? Ca să fie apărați de cele rele. Să mai știți, că episcopul și preotul au dreptul să binecuvinteze și afară de biserică. În școală, acasă sau și pe stradă. Alții însă nu, afară de părinți și ei numai în felul cum v'am arătat.

Oare și azi e obiceiul peste tot, ca părinții să-și binecuvinteze copiii? În adevăr e dureros, că oamenii de azi au cam uitat puterea binecuvântării și nu e bine c'au uitat. Dar știți ce? Aduceți-le voi aminte. Faceți așa. Seara, înainte de culcare, spuneți frumos rugăciunea, apoi rugați pe părinți: tată și mamă, dacă v'am supărat azi cu ceva, vă rog să mă iertați și binecuvântați-mă. Dacă ei n'ar ști cum, învățați-i voi. Cu dreapta lor ținută pentru cruce, să vă facă semnul sfintei cruci și să zică: Dumnezeu Tatăl și Fiul și Duhul sfânt să te binecuvinteze Amin. Dacă nu v'ați însemnat bine, vă mai spun odată.

Iosif prin binecuvântarea tatălui său a fost înălțat de Dumnezeu din atâtea primejdii la cinstea cea mai mare. Copiii lui, Manase și Efraim prin binecuvântarea bunicului lor au ajuns neamuri mari.

Ca și voi să fiți feriți de rele, rugați pe părinții voștri să vă binecuvinteze. Ca și voi să ajungeți la cinste, vă binecuvintez și eu: Și să fie milele marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți. Amin.

Preotul Florea Codreanu.

**Adu-ți aminte, că n'ai achitat
prețul de abonament pe anul 1934
pentru „Foaia Diecezană”.**

PRO DOMO.

Festivitățile de Duminică dela Oradea.

Simțindu-se necesitatea unui Manual de Tipic pentru sărbătorile sfințelor Paști, tânărul profesor de Tipic și Cântare bisericească dela Academia noastră teologică, Constantin Vladu, a scos în anul trecut de sub tipar acel Manual de Tipic, cu binecuvântarea decedatului chiriarh Iosif și cu aprobarea Consiliului nostru eparhial.

Cum însă profesorul Constantin Vladu nu dispune de capitaluri pentru a fi fost în stare să anticipe speșele de tipar, Librăria și Tipografia diecezană l-a debitat cu aceste speșe în presupunerea îndreptățită, că din vnzarea acestui manual se vor putea acoperi cheltuelile.

Cât a fost în viață episcopul Iosif, începuseră comenzile să încurgă destul de bine, după moartea lui însă nu numai că a stagnat vnzarea, dar și unele din comenzile făcute și pregătite de a se executa au fost revocate.

Dupăce până acum s'a desfăcut pentru o eparhie un număr destul de modest de exemplare din acest manual, profesorul Constantin Vladu a ajuns în situația de a nu putea satisface în întregime îndatoririle luate asupra sa față de stabilimentul, care i-a tipărit cartea.

Între aceste împrejurări critice pentru autor, Prea Sfințitul nostru episcop Vasile a avut bunăvoința să adreseze oficiilor protopresbiterale o circulară, îndemnându-le să stărue, ca și comunele bisericești, care n'au cumpărat până acum acest manual, să-l comande în unu sau două exemplare, eventual și în trei exemplare pentru trebuințele stranelor de cântăreți și ale preoților slujitori.

Dacă scriu aceste șire, o fac, pentrucă între alții, am luat și eu sarcina asupra mea de a face tot posibilul, ca să se vindă un stoc mai mare de exemplare pentru salvarea intereselor stabilimentului pe calea aceasta.

Punând deci umăr la umăr, să căutăm toți cei ce stăm în serviciul Bisericii să plasăm cât de multe exemplare, prin cecace pe de o parte am încuruja strădania laudabilă a tânărului profesor de a pune bisericilor la dispoziție acest manual, a cărui întocmire a fost împreună cu trudă și pierdere de timp, pe de altă parte ar ajunge Librăria și Tipografia diecezană să-și încaseze sumele anticipate pentru hârtie și tipar.

Căci dacă putem sprijini acțiuni literare, pornite în afară de cadrele eparhiei noastre, n'ași ști de ce să nu o facem și față de un fiu al diecezei noastre.

AUREL MOACA.

Festivitățile de Duminică dela Oradea s'au desfășurat în cadre solemne marcând mari evenimente de afirmare a bisericii noastre ortodoxe-române dela granița de Vest a Țării.

Comemorarea celor 150 de ani dela zidirea bisericii din Oradea în care s'a botezat mecenatul Emanuil Gojdu, a fost un popas, o troiță simbolică pentru trecutele veacuri de bejenie ale bisericii poporului românesc. Invocatu-s'au momente adânc înduioșătoare la acest praznic în care s'a preamărit memoria multor mucenici ai neamului.

Întreaga biserică din Ardeal și Banat a ținut să participe cu demnitate la aceste solemnități evocatoare de multe lupte și frământări. Insuș Sanctitatea Sa Părintele Patriarh a trimis ca delegat pe P. S. Arhiepiscopul Tit Simedrea.

Sfânta Liturgie a fost săvârșită de I. P. S. Metropolit Nicolae al Ardealului PP. SS. Lor episcopii: Vasile al Caransebeșului, Grigorie al Aradului, arhiepiscopul Vasile dela Sibiu și Andrei dela Oradea împreună cu In. Prea Cuv. Sa arhim. Policarp Morușca dela Hodoș Bodrog, consilierul S. Stanca dela Cluj apoi 6 protopopi și preoți și 5 diaconi, dela Sibiu, Caransebeș și Oradea. Responsurile liturgice le-a dat corul parohial de sub conducerea vrednicului învățator confesional N. Fîru. De față erau: P. S. Ciorogariu, P. S. arhiepiscopul T. Simedrea, d-l general N. Condeescu delegatul M. Sale Regelui, d-nii miniștri Alex. Lapedatu și C. Angelescu, N. Leon subsecretar de Stat, N. Mereuță dir. gen. C. F. R., Oct. Goga Onis. Ghibu, precum și toate autoritățile civile și militare și mulțime imensă de credincioși, care ascultă sf. Liturgie în biserică și afară la microfon.

La priceasnă părintele Mitropolit Nicolae a rostit o înălțătoare predică ocazională, asemănând în mod simbolic, biserica catedrală iubilată, cu casa în care a trăit prorocul Daniil rugându-se și privind pe ferestrele întocmite spre Ierusalim.

După sf. Liturgie întreaga asistență a trecut la festivitățile dela Teatru, unde și-au exprimat sentimentele de dragoste și omagiu demnitarii bisericii noastre, apoi d-l Ministru Al. Lapedatu, al Cultelor, precum și reprezentanții celor 7 confesiuni din Oradea.

Prea Sfințitul nostru Vasile, printre altele a spus: vin din eparhia cu cele mai multe vestigii. Insuflat de duhul acelor castre de glorie ale înaintașilor noștri clasici, prețuesc jertfa mare a trecutului. Cinstim jertfa acelor cari au ridicat biserica românească de pe aceste plaiuri

care împlinește 150 de ani de existență. Se cuvine să facem la această graniță, castrale solidarității sufletelor românești.*)

Intr'o vibrantă atmosferă au mai cuvântat reprezentanții armatei, al județului Bihor, al orașului, Frației ortodoxe, societății fem. ort. rom., asociația preoților din metropolie și al studenților teologi.

La sfârșit P. S. episcop Roman mulțumește tuturor pentru dragostea exprimată și pentru concursul dat la reușita acestui cucernic și totuș impunător praznic românesc.

Seara, societățile corale, compuse din corurile: stud. teologi, al parohiei și al școlii normale, au dat un reușit concert în sala Teatrului Orașului.

În cadrele acestor mărețe serbări, reprezentantul Suveranului a remis P. S. Sale episcopului Ciorogariu decorația „meritul cultural“.

Rap.

Pe pământul făgăduinței....

— Note de drum —

De îng. Petru Fotoc

Și a îngenunchiat deodată lumea noastră românească, reprezentată prin evlaviea celor recrutați din toate straturile sociale, cum este zicala caracteristică: dela vlădică până la opincă. În frunte era cel dintâi fiu al bisericii de dincoace de munți I. P. S. Sa părintele mitropolit Nicolae, secondat de strălucitele și cinstitele fețe bisericești din întreaga scară ierarhică a cinului călugăresc și a tagmei preoțești, precum cu aceeaș smerenie și îndemnați de aceeaș convingere creștinească, mulțimea mirenilor. Era acolo și arhipăstorul nostru, pe atunci profesor la Oradea-mare. Se ridicau aici rugăciuni prin mormurul fiilor sfintei noastre biserici, pentru fiii neamului său.

Ce măreție, ce concepție a bisericii naționale.

Adincoară mă întreba cineva, oare ce am simțit intrând în biserica bisericilor? Întrebare grea pentru condeiul meu. Atât știu că inima svăcnea mai puternic ca altmintrelea, fețele erau rumenite nu ca mai înainte, nădușeala cutropise frunțile, privirile rătăciră, genunchii se plecară, iar gurile frământau rugăciuni. Mântuire trimisese Domnul poporului său... Da, mântuirea sufletelor. Și freamătul de cuvinte

*) Și acum 150 de ani episcopia noastră a fost reprezentată prin nemuritorul protopop Tomici, pe care l-a luat cu sine la Oradea vlădica Maxim Manuilovici al Vârșetului și Caransebeșului.

s'a contopit în rugăciunea unisonă, care izbucnea din 153 de piepturi românești și care întrecuse cadrele unei evlavioase reculegeri și apropieri vameșești către Domnul, care era ruga de strădanie evanghelică către El, îndemnătorul nostru, era erupția vulcanică a unui crez ortodox, de a pătrunde fără șovăire, sprijinit pe dinamica unei credințe strămoșești, pe căile Mântuitorului. În acest moment eram cruciații investmântați în odăjdile moștenite din moși-strămoși și cum scrisu-s'a în ciaslovuri. Eram în biserica scobită în stâncile Golgotei.

Fumul și mirosul de tămâie și smirnă ne ridică.

Aci nu grăește logica, nu cercetează scrutatorul obârșia, dominează credința, fără a căuta ce mi-se înfățișează aevea, tradiție sau legendă. Ne rugăm...

* * *

O, despre multe vorbește interiorul bisericii sfântului mormânt. Multe se văd aici. Să le luăm pe rând, urmând mai înainte un drum de recunoaștere, apoi oprindu-ne, la fiecare popas vom sta nițel de vorbă.

Imediat la intrare, este o piatră roșie, lustruită, de marmoră (2·70 m. × 1·30 m. × 0·30 m.). Ea acoperă stânca pe care a fost așezat corpul neînsuflețit al Mântuitorului pentru a fi îmbălsămat și uns prin Nicodim și Iosif înainte de a fi fost așezat în mormânt. Aparține tuturor riturilor creștine. Peatra a fost înlocuită mai de multe ori, ultimată în 1808. Pe peretele din față, tabloul arată întâmplarea. Zi și noapte ard aici 15 candelile de argint, dintre cari fiecare confesiune are câte 5. Dar să nu îndrăznească una a se atinge de ale celelalte, că urmează ce urmează, poate păruială chiar. E primul loc de închinăciune dela intrare. În apropiere de locul îngrădit cu grije, au privit suspinând femeile acest gest al celor doi credincioși.

Scara dinspre sud ne duce la capela armeană, închinată sf. Ioan Botezătorul, ridicată pe locul unde a leșinat sf. fecioară de durere, când a văzut săvârșită răstignirea.

Ajungem în mijlocul unei rotunde, a cărei cupolă se sprijinește pe 18 colonne și acoperă capela de marmoră, construită în stil baroc și în formă de baldachin, în care aflăm sfântul mormânt. Capela aceasta are două încăperi și anume: a îngerului și însuși sfântului mormânt. În prima își revarsă lumina sfioasă 5 candelile grecești, 5 catolice, 4 armeniene și 1 a coptilor. La mijloc o tablă de marmoră, indicând locul de unde a prăvălit îngerul peatra de pe mormânt la mărita Înviere și pe care l'au văzut femeile

că sta, când au venit pentru cercetarea mormântului. Capela propriu zisă a sfântului mormânt este împodobită cu câte 13 candelă grecești, armeniene și catolice, apoi 4 ale copiilor. La dreapta dela intrare însuși *sfântul mormânt* construit în marmoră. În față pe perete relieful tot în marmoră, înfățișând sfânta Înviere — proprietatea grecilor — la dreapta și stânga lui câte un tablou, primul armean, al doilea catolic. Deci fiecare confesiune are bucățica ei, ca și cum bunul Dumnezeu n'ar aparține tuturor; iar când Hristos va mai veni odată pe pământ, greu va fi a refăce în frica de pedeapsă, care le așteaptă pentru aceasta fărâmițare a întregului de învățătură, lăsat nouă de însuși El, ca moștenire. Este interesant, că sf. Mormânt nu se înfățișează în forma mormintelor vechi evrești, cum sunt cele multe din jurul Ierusalimului, ci ne prezintă o construcție artistică, creațiunea lui Kalfa Komnenos din Mytilene (anul 1810), probabil din motivul, că din pricina atâtor schimbări peste cari a trecut atât vârful și stâncile Golgotei, precum și sfântul iacăș, pioșii reconstituitori s'au mulțumit a așeza prinosul lor pe ruinele vechi și scumpe sufletelor creștinești.

Jur împrejur, la diferitele înălțimi ale cupolei sunt suspendate mulțimea policandelor, candelabrelor, candelălor, apoi jos a sfeșnicilor, care de care mai frumos lucrat, necruțându-se aur, argint și pietre scumpe. Aici e tot comoară și artă, ce a creat omul, dar sufletul e bogăție creștinească și credință evanghelică cu preț mai presus de toate.

Dar, ca să mulțumim atât pe credincios cât și pe cercetător, mai zăbovim o leacă aici.

(Urmează)

Crâmpiele din viață.

Rugăciunea mamei.

Sf. Scriptură (II. Sam, 14) istorisește că într'o zi o femeie din Tekoa s'a prezentat înaintea regelui David cu următoarea rugare: Regele meu! Eu aveam doi fii și s'au certat amândoi la câmp și a lovit unul pe celalalt și l-a omorât. Legea cere ca ucigașul să fie judecat la moarte. Fie-ți milă de mine, o, rege, și nu permite ca amândoi fiii să-i pierd. Regele David a fost adânc mișcat de cuvintele mamei și a grațiat pe fiul ucigaș. Asemenea se roagă Fiului și Dumnezeului nostru pentru noi păcătoșii Prea Curata Fecioară și știm „că mult poate rugăciunea mamei spre înlănzirea Stăpânului” cum frumos se cântă într'o cântare bisericască“.

Traducere de preotul N. Văleanu.

ȘTIRI

Deschiderea Parlamentului. Joi în 15 Noemvrie s'a deschis sesiunea de toamnă a parlamentului român. Deschiderea s'a făcut în conformitate cu uzanțele constituționale; mesagiul regal de deschidere, vizând cu deosebire înzestrarea armatei noastre, a fost viu aplaudat.

Ecouri. Întâiul congres general a Forului a avut darul să provoace o seamă de ecouri, măgulitoare pentru conducătorii și activitatea de viitor a societății. Confratele „Viitorul” din București spune că acest congres a însemnat cu adevărat o mare *biruință*. Menit să preîntâmpine și să depărteze dela noi anumite primejdii, forul le-a știut pune deschis în congresul dela Sibiu. „Lupta deschisă e grea, dar *necesară*”, spune acest confrate, adăugând că „...ei ne alăturăm și noi cu toată cunoștința că săvârșim o faptă necesară țării și *unității* sufletului ei“.

Uniții se lapadă de concordat? În numărul său cel mai recent *Sionul românesc* spune că întrucât se arată în ce măsură este concordatul anticonstituțional și cum lezează el suveranitatea statului român, ei, uniții vor renunța la el. Dacă este așa, vom arăta cu dovezi aceea ce nu pot crede frații noștri uniți cu papa. Dar să-i vedem consecvenți cu angajamentele ce-și iau!

Sfințire de troiță. Duminică după sfânta liturgie s'a făcut sfințirea troiței dela „drumul Varului”. Soborul de preoți și diaconi liturgisitori, în ornate și cu litia, urmați de credincioși, copii de școală și soldații au făcut o impunătoare procesiune. După slujba sfințirii apei a vorbit protodiaconul prof. I. David despre *prietenia în Domnul*, aducând laude mănunchiului de tineri entuziaști, cari tovarăși de joacă eri, astăzi au știut să însemneze în cel mai traic chip simbolul frăției lor în Domnul. Păr. prot. Coriolan Buracu a vorbit cu înflăcărare despre tributul fiilor de grăniceri la realizarea idealului nostru național, stăruind pentru o mai demnă eternizare a memoriei lor. D-l I. Jumanca șef contabil orășănesc a depănat interesantul istoric al celor dela „Tinerimea Română”, cum s'a numit înjghebură tinerilor copii din Potoc, tovarășii de joacă depe aceste locuri pitorești, la cari simțul național a pulsat de timpuriu, transformându-i pe unii în eroi ai idealului național.

Totodată s'a făcut pomenirea răposaiților: Constantin Petria, Traian Jumanca, Titus Pârvu și Miron Novac.

La Librăria Diecezană

se află de vânzare

obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici.

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei ort. române sub clasă din Dolaț se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, cu următoarele condițiuni :

1. Folosința sesiunii parohiale de 32 jugere obținută prin reforma agrară.
2. Birul parohial și ștola uzitată.
3. Locuință în casa parohială pentru care, deocamdată până la achitarea datoriei, va plăti chirie.

Viitorul preot e îndatorat a suporta sarcinile publice după dotațiunea sa și a presta serviciurile impuse de legi și regulamente.

Concurenții la acest post își vor înainta cererile Prea On. Oficiu protopopesc din Ciacova.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial, ținută în 9 Noemvrie 1934.

1—3

Episcopul diecezan:
† Vasile.

Nr. 311 1934—35.

Comitetul școlii Normale de învățători
„Ioan Popasu“ din Caransebeș.

Publicațiune de licitație

Direcțiunea școlii Normale de învățători „Ioan Popasu“ din Caransebeș aduce la cunoștință, că în **3 Decemvrie 1934 ora 11 a. m.** în cancelăria școlii ține licitație pentru aprovizionarea cu 185,000 kg. lemne de foc, de fag de calitatea I-a.

Licităția se va ține în conformitate cu Art 88-110 inclusiv din legea contabilității publice și cu normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127/1931.

Concurenții vor depune ofertele lor scrise și sigilate împreună cu o garanție de 5% din valoarea furniturii.

Caetul de sarcini se poate vedea în fiecare zi dela 8—12 ore în cancelăria direcțiunii.

Caransebeș, la 15 Noemvrie 1934.

Director,
Gh. Neamțu

Secretar,
Ioan Harambașa

Aducem la cunoștința Onor. cetitori, că

Calendarul Românului

pe anul comun **1935** anul al XLVII-lea

a apărut și se află de vânzare la Librăria noastră Diecezană cu prețul de 16 Lei.

„CALENDARUL ROMÂNULUI“ este cel mai vechi și mai bine redactat calendar din părțile bănățene care și de astădată

apare cu un bogat material literar, șematismul diecezei noastre, consemnarea târgurilor din Bănat și Transilvania.

Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș.